

ÅSGÅRDSTRAND BARNEHAGE

Et

godt

sted å være –
et godt sted å leke og lære

2023-2024

Hva er en årsplan?

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis (Rammeplan, 2017)

Årsplanen bygger på Lov om barnehager med forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, Økonomi- og handlingsplan for Horten kommune og Handlingsplan for Hortensbarnehagen med tilhørende planer som:

- Handlingsveileder for barnehagens psykososiale barnehagemiljø
- Plan for overgang hjem, barnehage, SFO og skole
- Plan for bærekraftig utvikling i Hortensbarnehagen

Årsplanen viser hvordan vi arbeider med progresjon i barnehagens innhold og arbeidsmåter. Det synliggjøres hvordan barnas og foreldrenes medvirkning bringes inn i planleggingsarbeidet og hvordan barnehagen vurderer sitt pedagogiske arbeid. Gjennom brukerundersøkelser, foreldresamtaler og den daglige kontakten gir foreldrene oss tilbakemeldinger på vårt pedagogiske arbeid, våre arbeidsmetoder og andre praktiske forhold i barnehagen.

Evaluering og vurdering av fjorårets årsplan

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres, vurderes og evalueres ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen for barnehagen (Rammeplan, 2017).

Fokusområdene fra Handlingsplan for Hortensbarnehagen er

- Psykososialt barnehagemiljø
- og Leke- og læringsmiljø

Barnehageåret 2022-23 har vi jobbet mye med samarbeid. Det har gitt mulighet for turgrupper på tvers av avdelinger og hus, og avdelingene med store og små kjenner hverandre godt. Vi kjenner på at vi er én barnehage, med alle muligheter det gir. Vi har hatt et godt samarbeid med Åsgården skole og SFO, hvor skolestarterne har vært på besøk gjennom hele året. Vi ser at det gir barna en god overgang, og skolen og SFO opplever at barna er trygge når de begynner på høsten.

Kompetanseløftet og ReKomp med «Flyt i lek» og inkludering som overskrifter, har vært en rød tråd i arbeidet vårt. Vi har utviklet lekemiljøene våre både ute og inne, og i samarbeid med barna endret rommene våre fortløpende. Vi ser at leken har utviklet seg, og de voksne er mer engasjert i leken med barna. Med prosjektarbeid som metode, opplever vi at alle barna er inkludert og at alle kan delta der de ønsker. Prosjektene har tatt utgangspunkt i det barna er opptatt av, noe er inspirert av bøker og noe kommer etter at vi har jobbet med temaarbeid som for eksempel brannvern. Vi ser at barna ofte er veldig engasjert i prosessene når vi har

prosjektarbeid, og at det endelige resultatet eller produktet ikke er så viktig. Det er i prosessene at læringen skjer, og også der leken utvikler seg.

Vi i personalet har hatt mye fag i møtene våre. Vi leser felles faglitteratur om lek, og har gode refleksjoner der vi drar inn vår praksis. Fokusområdene våre stiller krav til oss i barnehagen, det skaper fellesskap blant barn og voksne, gir oss faglig tyngde og lar oss hele tiden være i endring som en lærende organisasjon.

Vi ser at vi må bruke god tid når vi jobber i prosjektene. For å få med barnas innspill og progresjon i lek og læring, må vi ta oss tid til å jobbe med den pedagogiske dokumentasjonen. Vi må tørre å ta et skritt tilbake, og åpne opp for det uventede og ukjente. Vi må være undrende sammen med barna, være i prosess og ikke la oss presse til å haste videre med neste prosjekt eller tema.

Foreldreundersøkelsen viser at barn og foreldre trives, selv om deltagelsen var noe lav. Det viktigste for oss er den daglige kontakten, og samtalene vi har underveis i året.

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (Rammeplan, 2017).

Et godt sted å være – et godt sted å leke og lære.

Barnehagen skal formidle grunnleggende verdier som fellesskap, omsorg, likestilling og medansvar, og representere et miljø som bygger opp om respekt for menneskeverd og retten til å være forskjellige. Dagens barnehage gjenspeiler det mangfoldige samfunnet vi lever i, hvor vi respekterer andres forskjeller og har et ansvar for fellesskapets kvaliteter.

Åsgårdstrand barnehage skal være et godt sted å være. Alle skal føle seg velkommen og være en del av fellesskapet.

I barnehagen vår:

- Skal alle barn føle seg sett og anerkjent for den de er, og vi synliggjør den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.
- Tilrettelegger vi for gode og varierte læringsmiljøer både ute og inne
- Har vi tilstedeværende voksne som starter leken, verner den og gir barna tid og rom til å videreutvikle den til sin egen
- Lager vi voksne tid og rom for å skape gode relasjoner. Hverdagen skal preges av nærhet, trygghet og god omsorg.
- Støtter vi barna i å finne gode løsninger, tar hensyn til deres meninger, viser respekt og lar barna medvirke i sitt eget liv og til å være seg selv
- Lytter vi, gir anerkjennelse og samtidig hjelper barna til å ha toleranse for andres valg og at det er greit å være forskjellige og ha ulike meninger.
- Legger vi til rette for felles erfaringer og synliggjør verdien av fellesskap.
- Har vi nulltoleranse for mobbing, og sikrer at barn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Vi skal bruke verdigrunnlaget som et verktøy i en travel hverdag når vi står overfor utfordringer, og vi skal støtte hverandre med å synliggjøre verdigrunnlaget i hverdagen.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Noe av det viktigste som skjer i de første leveårene er at barnet lærer om seg selv, sin egenverdi, hvilke følelser de har, hvordan de kan være sammen med andre og hvordan de kan arbeide for å mestre ulike situasjoner og motstand. Mye av denne læringen skjer gjennom måten barnet blir møtt av andre. Personalet i barnehagen skal møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn. Ved mobbing og krenkelser skal personalet håndtere, stoppe og følge opp dette.

For å styrke barns robusthet må barn bli sett, hørt og forstått for den de er og ikke hva de gjør. Barn må synliggjøres i gode situasjoner hvor de opplever noe positivt og lykkes, og trygges med forståelse i vanskelige og konfliktfylte situasjoner.

Bærekraftig utvikling

Vi jobber for at barna skal være selvstendige, trygge på seg selv, og ta egne valg. Barnehagen skal fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Personalet i barnehagen skal legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk handle etisk og vise solidaritet.

Vi ønsker at barna skal få gode opplevelser i naturen og bruker nærmiljøet som en viktig læringsarena. Det er et mål at barns naturopplevelser kan skape et videre engasjement for miljø og bærekraftig utvikling. Respekten for liv og biologisk mangfold er grunnleggende. Personalet skal være rollemodeller og la barn møte naturen som en viktig forutsetning for liv, mat og helse.

Barnehagens oppgave er å arbeide for at barna skal få en forståelse for hva bærekraftig utvikling handler om. I vår barnehage har vi kildesortering, økologisk og kortreist mat og vi er opptatt av gjenbruk og forbruk. Når vi er på tur plukker vi søppel, og rydder opp etter oss. I vår barnehage er fellesskap en stor del av hverdagen, vi er opptatt av at alle barn får like muligheter uavhengig av hvem de er og hva de kommer fra. Det er viktig at barnehagen som samfunnsinstitusjon utjevner sosiale forskjeller, og har fokus på alt vi har felles.

Ansvar og roller

Alle som arbeider i barnehagen, skal sammen, bidra for å oppfylle målene og kravene i Lov om barnehager og i rammeplan for barnehagen.

Barnehageeier har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives etter formålet, og har med det det juridiske ansvaret for kvaliteten i barnehagetilbudet.

Styrer er gitt det daglige ansvaret i barnehagen; pedagogisk, administrativt og personalmessig. Styrer har ansvaret for at personalet tar i bruk sin kompetanse, at det pedagogiske arbeidet er i tråd med Lov om barnehager og rammeplan for barnehagen.

Pedagogisk leder er gitt ansvaret for å lede det pedagogiske arbeidet, i tråd med godt faglig skjønn. Den pedagogiske lederen har særlig ansvar for veiledning av personalet på avdelingen og foreldresamarbeid, og skal sørge for at Lov om barnehager og rammeplan for barnehagen oppfylles gjennom det pedagogiske arbeidet (Rammeplan, 2017).

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, lek, læring, danning, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Barns medvirkning skal være et bærende prinsipp i planlegging, gjennomføring, vurdering og evaluering av barnehagens innhold (Rammeplan, 2017).

Omsorg

Voksne skal være gode rollemodeller gjennom hele barnehagedagen og være bevisst sine handlinger, holdninger, væremåter og verdier. Voksne skal legge til rette for at barn knytter relasjoner til personalet og hverandre. Vi skal støtte og oppmuntre barn til å vise omsorg for andre, og til selv å kunne ta imot omsorg. Omsorg er et grunnleggende element i menneskers liv, og for barns trygghet og trivsel. Omsorg, sammen med anerkjennelse er også et sosialt behov vi mennesker har for å kunne omgås andre, og for å kunne fungere i sosiale sammenhenger. Det å være gode medmennesker og vise at vi bryr oss, danner oss til det mennesket vi er og kommer til å bli.

Omsorg og læring henger tett sammen. Omsorg og trygghet er en forutsetning for at barn lærer. Kvaliteten på samspeillet barna imellom, mellom barn og voksne, og voksen-voksen er avgjørende for kvaliteten på læringen.

Lek og Læring

Barnas lek og læring må ses i en sammenheng; barn lærer når de leker og leker når de lærer. Gjennom lek oppstår vennskap, og i samspillet med lekevenner legges grunnlaget for barnas sosiale kompetanse. I leken lærer barna å ta hensyn til andre og å vise empati, samtidig som de lærer hvordan de kan hevde seg. Barna regulerer følelser gjennom leken, og de øver på konfliktløsning. I leken lærer barn språk og motoriske ferdigheter.

I vår barnehage prioriterer vi mye tid til barnas lek, og personalet er bevisste på hvordan det legges til rette for lek gjennom organisering av rom og lekemateriell. Barna leker fordi det er gøy, og vi ser på leken som den viktigste aktiviteten for barn. Barn som ikke mestrer lekekodene, får hjelp av voksne til å komme med i lek. Gjennom observasjon fanger vi opp barn som trenger veiledning og støtte i leken.

Vi ønsker at barna skal møte et miljø som innbyr til lekeglede, utforskning, mestring og læring. Lekemiljøene skal være inspirerende og varierte.

Medvirkning

Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagehverdagen

Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning, jf. barnehageloven § 1 og 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art nr. 12. Medvirkning handler om å bidra, delta og påvirke sin egen hverdag i barnehagen. Dette er et godt grunnlag for videre utvikling til å bli sosiale mennesker i et demokratisk samfunn. Barnas medvirkning må sees i sammenheng med barnets alder og forutsetninger.

Medvirkning handler om å la barn være deltakende ut fra de forutsetninger de har. Det handler om å inkludere dem og gi dem mulighet til å være med og påvirke. Det krever at personale er bevisst på hvordan de lar barn være deltakende i hverdagen. For å få til dette må vi være til stede i barnas lek og oppdagelser, og vi må undre oss sammen med barna slik at vi får innblikk i hva som engasjerer dem. Det er viktig for at personalet skal kunne legge til rette for og ta med barnas innspill inn i barnehagehverdagen og i planene. I denne prosessen

bruker vi bilder, samtaler, praksisfortellinger og observasjoner sammen med barna for å kunne hjelpe barna til å bli bevisst deres medvirkning.

Danning

I Åsgårdstrand barnehage er vi opptatt av gode relasjoner mellom barn og voksne i lek og læring, noe som er forutsetningen for barnets danning. Danning handler om hvordan mennesker stadig endrer seg i møte med omverden.

I dannelsesprosessen utvikler barnet evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning handler mye om synet på barn og det er vesentlig at barna blir sett på som likeverdige individer.

Det er vårt ansvar å legge til rette for at barn i størst mulig grad utvikler relasjonskompetanse. Barnegruppa skal preges av at alle barn trives, blir møtt med likeverd og har en lekevenn. Relasjonskompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med barn og voksne i ulike situasjoner. I relasjonskompetanse inngår ferdigheter som danner en helhet i barns samspill, som for eksempel selvfølelse, empati, prososial adferd, selvhevdelse og selvkontroll. Evne til å kommunisere med andre, både kroppslig og verbalt, er sentralt for hvordan barn lykkes og trives i det sosiale fellesskapet. Barns evne til å etablere vennskap henger i stor grad sammen med den sosiale kompetansen deres.

Kommunikasjon og språk

Kommunikasjon og språklig kompetanse er nødvendig for å forstå omverdenen, bygge relasjoner, kommunisere og samhandle med andre. Alle hverdagens aktiviteter og opplevelser gir barna gode muligheter til å være språklig aktive. De mest språkgivende aktivitetene er samtale rundt tekst/bok, musiske aktiviteter, allsidig lek og gode samtaler.

Barna kommuniserer seg imellom med kroppsspråk, mimikk og ord. Barn og voksne kommuniserer om det som skjer, det de gjør og opplever. I leken bruker barna både verbal og non-verbal kommunikasjon. De uttrykker tanker, følelser, ønsker, spiller roller, planlegger, diskuterer og argumenterer. De håndterer konflikter og inngår i relasjoner.

I vår barnehage legger vi vekt på å skape ett godt språkmiljø og oppmuntrer til samtaler i små og store grupper. Barn og voksne har tilgang til ulike bøker til enhver tid, og vi bruker snakkepakker med konkrete for at alle barna skal få en helhetlig forståelse for det som blir lest for dem. Høytlesing er en del av hverdagen i vår barnehage. Forskning viser til at høytlesing gir en stor språklig gevinst ved at det styrker utviklingen av både talespråk, lese- og skriveferdigheter. Dette igjen gir økt lyst til å lese selv og videreutvikle gleden ved å lese senere i livet. I vår barnehage ønsker vi å gi barna godt planlagte og tilrettelagte høytlesing stunder, i tillegg til den spontane lesestunden. Barna skaper tekster rundt bilder sammen med de voksne, vi synger og vi blir kjent med bokstaver og tall.

Vennskap og fellesskap

Vennskap i barnehagen er viktig for barns utvikling. Leken er hovedkilde til barns læring, særlig tilegnelse av språk og sosial kompetanse. Vennskap er forebyggende mot mobbing og gir en følelse av identitet og tilknytning. Voksne må være gode og trygge rollemodeller. Lekende voksne kan invitere barn med i lek og gjøre barn tryggere på å bli med i lek. I et godt lekemiljø er det enklere for barn å knytte vennskapsbånd.

For alle barn, og spesielt de yngste, er det viktig med en trygg tilknytning til de voksne. Vi er på gulvet sammen med barna.

Vi leker, synger, trøster, bekrefter og er til stede for de små. Etter hvert som barna blir trygge, utforsker de større deler av området og nærmer seg andre barn, og vennskap etableres.

De eldre barna blir kjent og trygge i mindre grupper. Det blir lagt til rette for lek og aktivitet. Vi voksne er sammen med barna, leker, støtter, stimulerer, observerer og oppmuntrer til gode relasjoner barn imellom.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen (Rammeplan, 2017).

Planlegging

Planlegging av barnehagens virksomhet er avgjørende for at kvaliteten på arbeidet gjøres så godt som mulig. Planleggingen skal ta utgangspunkt i lovverk og forskrifter som gjelder for barnehagens drift, samt barnehagens overordnede målsetninger i *Handlingsplan for Hortensbarnehagen*.

Åsgårdstrand barnehage har valgt å konkretisere innholdet i årsplan og månedsbrev. I tillegg blir enkeltaktiviteter planlagt i fellesskap og avdelingsvis.

Barn skal medvirke i planleggingen gjennom dokumentasjon og vurdering. Dette gjøres via samtaler i barnemøter, men også i uformelle samtaler rundt hverdagsaktiviteter. Barna uttrykker seg også gjennom andre måter enn talespråket. Derfor må personalet være observante for deres uttrykk, interesser og tilnærminger slik at også barnas nonverbale språk blir hørt. Det legges vekt på demokratiske prosesser som skal gjenspeile det samfunnet vi lever i.

Personalet i Åsgårdstrand barnehage skal sammen med barn og foreldre vurdere innholdet i barnehagehverdagen. Vurderingsarbeidet er avgjørende når det gjelder å fornye organisasjonen og barnehagens innhold. Vi skal alltid ha fokus fremover! Dette sikrer vi ved å se tilbake på vårt arbeid, og ta lærdom av det. For å kunne utvikle oss i retning av å skape en meningsfull hverdag for alle barn i barnehagen må personalet sammen med foreldrene, representert gjennom Samarbeidsutvalget, gjøre vurderinger på en systematisk rettet måte.

Vurdering

Hensikten med vurderingsarbeid er å etterse at barnehagen arbeider i tråd med de retningslinjer som er gitt i Rammeplan for barnehage, og i hvilken grad den når sine mål og hvorfor. Systematisk vurdering danner grunnlaget for barnehagen som lærende organisasjon. På avdelingsmøter, pedagogmøter, fagarbeider/assistentmøter, personalmøter og planleggingsdager, drøfter og vurderer personalet kontinuerlig sider ved barnehagens innhold og organisering. Gjennom vurdering og refleksjon over praksis kan vi forbedre og utvikle arbeidet vårt. Vi ønsker gjennom dokumentasjon å tilnærme oss barns perspektiv og utvikle praksis på bakgrunn av dette. På denne måten ligger vurdering til grunn for videre planlegging. Barna skal være med på vurderingsarbeidet. Vi har en egen plan for evaluering av barnehagens arbeid gjennom året. Evalueringen skal være skriftlig og si noe om hvordan både barn og voksne har opplevd hele prosessen; planlegging, gjennomføring og etterarbeid.

Dokumentasjon

Barnehagen skal gjennom bilder, tekst og eventuelt video/lydopptak dokumentere det arbeidet som skjer i hverdagen. Denne dokumentasjonen er viktig som grunnlag for refleksjon blant personalet og i samarbeid med barna, slik at de får god forståelse for deres egen utvikling og læring. Dokumentasjon er en god måte å vise foreldre og samfunn ellers, all den gode utviklingen som skjer i barnehagen og hva vi står for.

I Åsgårdstrand barnehage dokumenterer vi arbeidet som skjer, barnas utvikling og læring blant annet gjennom bilde- og tekstdokumentasjon på avdelingene, skriftlige vurderinger av perioden i periodeplaner og dokumentasjon av prosjektarbeid. Det skjer mye dokumentasjon av barnehagens innhold gjennom den daglige kontakten med foreldrene i hente- og bringesituasjoner.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske for barn som trenger ekstra støtte

Alle avdelinger har barn som trenger en form for tilrettelegging. Det er ofte språk, sosialt samspill, motorikk og lekekoder barn trenger støtte til. Avdelingene organiserer barna i mindre grupper, der vi gjennom lek, munnmotorikk eller spill øver på ulike ferdigheter. Lek og fysisk aktivitet er en del av hverdagslivet i barnehagen, vi øver på grov –og finmotoriske bevegelser like godt ute i naturen, som inne i barnehagen. Mange barn liker å sitte “rundt bordet” aktivitet, da øver vi oss ofte på turtaking, samarbeid og være felles om det ene.

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene i barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse og gi barn mulighet for medvirkning. Arbeidsmåtene i barnehagen skal stimulere til nysgjerrighet og undring, og barna skal gis muligheter til å uttrykke seg på forskjellige måter (Rammeplan, 2017).

Barnehagens arbeidsmåter er i stor grad tverrfaglig og helhetlig. Fagområdene vil derfor sjeldent eller aldri arbeides med isolert, men ha glidende overganger. Planlegging over flere

år, med utgangspunkt i Handlingsplan for Hortensbarnehagen, skal ivareta progresjon og utvikling i arbeidet med barna.

Prosjektarbeid med barn

Helhetlig og tverrfaglig prosjektarbeid er barnehagens arbeidsmetode. Når vi jobber med prosjekt tar vi utgangspunkt i det barna er opptatt av. Det krever at personalet er lyttende og observante i sin omgang med barna. Vi må gripe fatt i det barna undrer seg over og bygge videre på det. Sammen med barna skal vi forske og lære. Gjennom prosjektarbeid innlemmes alle fagområdene i større eller mindre grad. Når vi jobber med prosjekt vet vi ikke hvor vi ender eller hvor lenge det vil vare, og underveis i prosjektet evaluerer vi sammen med barna. Det er barnas interesse og engasjement som avgjør hvilken retning prosjektet går. Prosjektarbeidet skal ha preg av lek, undring og kreativitet. Prosjektarbeidet skal være synlig på avdeling i form av dokumentasjon. Det kan være bilder, formingsaktiviteter, tekster eller lignende.

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon handler om å gjøre barns læring synlig. Det er en metode hvor personalet tilegner seg kunnskap om hvordan barn lærer og utvikler seg. Arbeidsmåten kobler verdier og praksis med pedagogiske teorier.

Observasjoner personalet gjør dokumenteres og deles med både barn og voksne, slik at det er mulig å samtale om det de ser. Refleksjonene fører til ny forståelse og tolkninger som bidrar til at personalet tar valg på vegne av eller sammen med barna. Slik skapes det i fellesskap en progresjon i barnehagens praksis og innhold.

Arbeidet i barnehagen dokumenteres med bilder, tekst og film, og dokumentasjonen blir pedagogisk når den er utgangspunkt for drøfting og refleksjon blant personalet. I refleksjon rundt dokumentasjonen, vil personalet for eksempel kunne finne svar på hva som interesserer barna mest, hvilke strategier barna bruker, hvordan barna inspirerer hverandre og hva barna prøver å forstå. Videre kan det drøftes hva de voksne ble opptatt av i situasjonen og hvordan barna kan utfordres videre med nytt materiell eller nye perspektiver. Barna er delaktige i refleksjon rundt dokumentasjon, og personalet er opptatt av hva barna tenker og mener. Slik henger pedagogisk dokumentasjon sammen med barns medvirkning; barn ses som kompetente med evne og vilje til å utforske, leke og lære.

Barnehagens digitale praksis

I Åsgårdstrand barnehage har vi ulike digitale verktøy som brukes i det pedagogiske arbeidet. Smarttv, Pc, skriver, kamera, lysbord, Ipad og projektor er verktøy som brukes av barn og voksne. Digitale verktøy brukes på enkle eller mer avanserte måter, ut ifra barnas alder og modning.

Barna kan for eksempel skrive og tegne på pc, søke informasjon på internett, skanne egne tegninger, ta bilder, skrive ut og lage animasjonsfilm. Personalet ser at digitale verktøy kan være en kilde til opplevelse, glede og mestring, samt til sosialt fellesskap. Videre kan digitale verktøy være nyttige i den forberedende lese- og skriveopplæringen, i språk- og begrepsutvikling, i formidling av kultur og verdier, i arbeidet med pedagogisk dokumentasjon og i ivaretagelsen av barns medvirkning.

ASK

ASK står for alternativ og supplerende kommunikasjon. ASK er en fellesbetegnelse for de tallrike uttrykksmåter og kommunikasjonsmåter et barn kan kommunisere på og med dersom talespråket ikke er tilstrekkelig. Det kan være alt fra mimikk, kroppsspråk, peking, lyder, norsk med tegnstøtte og PCS symboler/tematavler. I vår barnehage bruker vi konkreter, bilder, norsk med tegnstøtte i ulik grad på avdelingene og tematavler. ASK er for noen barn avgjørende for at deres stemme skal bli hørt. Språket er tankens redskap og når man ikke benytter seg av verbalt språk, vil ASK være viktig for barnas kognitive utvikling. ASK læres som språk, brukes som språk, oppleves som språk og føles som språk.

Progresjon

Progresjon betyr utvikling og fremskritt. Barna skal få mange og konkrete erfaringer som bygger opp fysiske og språklige ferdigheter og sosialt samspill. Alle barn skal få lov å kjenne på mestringsfølelse og oppleve fremgang ut fra deres behov og utvikling.

I barnehagen vår oppdager, følger vi opp og utvider det barna allerede er opptatt av. Vi planlegger og tilrettelegger for alle barn, og bidrar til at alle barn får mestringsopplevelser. Vi legger til rette for fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse og tilrettelegger for nye opplevelser og erfaringer. Vi er bevisste på bruk av materialer som bøker, leker og utstyr og at det er tilgjengelig for barna.

Barnehagens fagområder

Barnehagens syv fagområder skal sees i sammenheng og være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Arbeidet med fagområdene skal bygge på lek, nysgjerrighet og kreativitet. Det skal arbeides tverrfaglig og helhetlig (Rammeplan, 2017).

Kommunikasjon, språk og tekst

I barnehagen jobber vi med språkstimulerende aktiviteter som høytlesing, samtaler, barnemøter, sang, rim og regler, spill, dagens ord, tekstsaking, eventyr og dramatisering. Gjennom språket setter vi ord på følelser, og det er et redskap til å løse konflikter. Språket brukes mye i rollelek, med og uten en voksen. Vi jobber med ASK, begrepsforståelse, vi utforsker og gjør oss kjent med bokstaver. Barnehagen tilbyr et mangfold av bøker, og bruker språkpakkene Snakkepakka og Språkkista aktivt.

Kropp, bevegelse, mat og helse

HOPP, helsefremmende oppvekst, er blitt en del av hverdagen. Barna har HOPP på egen avdeling, men også på tvers av avdelinger. HOPP handler om at alle barn skal være i balanse; de skal være i bevegelse, men også ha mulighet for ro og hvile.

Barna i vår barnehage deltar i ulike fysiske aktiviteter som gymsal, tur, hoppleker, natursti, hinderløyper, disko og sangleker. Vi har samlinger om helse med fokus på hva som er bra for kroppen, og med skolestarterne snakker vi også om kroppen og egne grenser.

Barnehagen legger opp dagen slik at det skal være rom for både lek, aktivitet, søvn og hvile. Vi har fokus på et sunt kosthold. Det blir servert varmmat en gang i uka, grønnsaker, frukt, brød og knekkebrød. Barna er med på å telle opp dekketøy, skjære frukt og forberede lunsjmåltidet. Hortensbarnehagen har et mål om å servere stadig mer økologisk mat, per nå skal 15% av maten vi serverer være økologisk.

Kunst, kultur og kreativitet

Åsgårdstrand er en kunstnerby, og det ønsker barnehagen å gjenspeile ved å ha fokus på kunst, kultur og kreativitet. Med utgangspunkt i blant annet Munchs bilder jobber vi i kreative prosesser. Vi bruker ulike materialer og uttrykksformer, og oppmuntrer barna til å bruke fantasi og skaperglede. Vi uttrykker oss gjennom drama, musikk og dans. Vi lar oss inspirere av ulike kulturer som finnes i barnegruppene, og lærer om samisk kultur. Vi bruker gjerne materialer fra naturen, eller fra gjenbruk. Hvert år har avdelingene en liten utstilling med alt det kreative som har blitt til gjennom året.

Natur, miljø og teknologi

Vi går mye på tur, enten med hele barnegruppa eller med mindre grupper. På turene blir vi kjent med naturen og endringen i årstidene. Når vi går på tur, er vi opptatt av å ikke legge igjen for mye spor etter oss i naturen. Vi plukker gjerne med oss andres søppel som ligger igjen i naturen. Vi bruker I-Pad og datamaskin når vi lurer på noe, og kamera når vi er ute på tur. Både barn og voksne tar bilder. Bildene blir brukt til informasjon på veggene, dokumentasjon og som utgangspunkt for undring og prosjektarbeid. Noen avdelinger har laget film ved hjelp av I-Pad, og noen har laget bok med bilder som barna har tatt.

Antall, rom og form

I fagområdet Antall, rom og form lærer vi om førmatematiske begreper. Vi teller og blir kjent med tallsymbolene. Vi har konstruksjonslek og ser på ulike former og størrelser. Vi spiller spill, vi sorterer og ser på mønster. Vi lærer om mengder, og vi måler og veier. Vi snakker om romforståelse og avstander.

Etikk, religion og filosofi

I Åsgårdstrand barnehage er vi opptatt av mangfold. Vi snakker med barna om verdien av likheter og ulikheter, og om hvordan vi skal være mot hverandre. Vi er opptatt av at alle skal føle seg inkludert, og undrer oss sammen om små og store hendelser i barnehagen og samfunnet rundt oss.

Vi markerer høytider som jul og påske, og andre viktige merkedager som hører med i en mangfoldig barnegruppe. Vi snakker om tradisjoner og forskjellige levesett, og forsøker å gi barna forståelsen for verdien av dette. Vi ønsker å skape interesse og toleranse, og ikke minst respekt for menneskene rundt oss.

Nærmiljø og samfunn

Barna i Åsgårdstrand barnehage skal bli kjent med nærmiljøet vårt, gjennom turer og samarbeid med institusjoner som Åsgården skole, Universitetet, biblioteket og sykehjemmet. Vi går på turer til skog og strand, og tar bussturer ut av Åsgårdstrand. Noen avdelinger går på tur og ser hvor hvert barn bor. Vi øver på å ferdes i trafikken.

Vi ønsker å gi barna tilhørighet til kommunen vår, og lære dem om kultur og tradisjoner. Munch og kunstnerbyen er sentralt i dette arbeidet. Vi gir barna like muligheter, uavhengig av kjønn, og jobber mot fordommer. Vi har ekstra fokus på barns rettigheter, menneskerettigheter og markerer FN-dagen hver høst.

Trafikksikker kommune - Systematisk arbeid for et tryggere lokalmiljø

Horten kommune er en trafikksikker kommune. Barnehagen har egen plan for hvordan vi skal ivareta trafikksikkerheten rundt barnehagen og på tur. Overgangen fra å bli passet på til å bli en selvstendig trafikant tar mange år og krever god veiledning og støtte. Trafikkopplæring for

barn må foregå på mange plan. Det handler om å utvikle både kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Barn trenger blant annet å øve opp syn, hørsel og motoriske ferdigheter for å bli oppmerksom på og takle trafikken utfordringer og farer. Kunnskapen må bygges opp gradvis og starte med nære og kjente. Trafikksikkerheten snakkes om og øves på når vi er på tur.

For de kommunale barnehagene betyr trafikk at:

- Trafikkregler og trafikksikkerhet er alltid i fokus når vi ferdes ute i trafikken - De voksne skal være gode rollemodeller for barna i trafikken.
- Alle barna har refleksvester når vi ferdes i trafikken. Telefonliste og førstehjelpsutstyr bringes med på turer.
- Bestilte busser og maxitaxi har setebelter og er godkjente for å transportere barnehagebarn
- Vi har rutiner for hva vi gjør ved eventuelle skader/ ulykker.

Barnehagens visjon, mål og fokusområder

I Handlingsplan for Hortensbarnehagen skal alle barnehagene arbeide med følgende fokusområder i løpet av de neste 4 årene (2022-2026):

Leke- og læringsmiljø

Mål:

- Alle barn lærer i et lekende fellesskap
- Leken har gode vilkår for alle barn
- Alle barn er en del av et rikt språkmiljø
- Psykososialt barnehagemiljø

Mål:

- Alle barn har en plass i fellesskapet
- Alle barn har et trygt og godt barnehagemiljø
- Alle barn er robuste med tro på seg selv

Visjonen for Hortensbarnehagen er: ***Sammen for en bærekraftig oppvekst***

Visjonen til Åsgårdstrand barnehage er: **«Et godt sted å være, et godt sted å leke og lære»**

Ut fra målene i handlingsplanen for Hortensbarnehagen har vi i dette barnehageåret valgt å ha fokus på følgende:

1. Alle barn har et trygt og godt barnehagemiljø
2. Alle barn lærer i et lekende fellesskap

Vi ser at disse målene passer fint opp mot vår visjon, og vil være en rød tråd i vårt faglige og praktiske arbeid med barna. Under hvert mål har vi valgt ut delmål:

1. Handlingsveilederen om Psykososialt barnehagemiljø implementeres
2. Alle barn møter kreative, inspirerende og mangfoldige leke- og læringsmiljøer
Alle barn får støtte i sin språkutvikling og kommunikative uttrykk

Handlingsveilederen vil være tema på møtearenaene våre, og skal brukes i saker der det psykososiale barnehagemiljøet ikke er godt nok. Veilederen hjelper oss til å sette inn gode tiltak, og sikrer godt samarbeid med foresatte.

Leke- og læringsmiljøene endres med barnegruppa og med prosjektarbeid. Vi endrer etter barnas interesser og behov, og ser at et spennende rom innbyr og inspirerer til god lek.

Språk jobbes med gjennom hele barnehagedagen, både formelt og uformelt. Formelt i språkgrupper, spesifikk språktrening, norsk med tegnstøtte og ASK. Uformelt i samtaler, høytlesing og ellers alle hverdagsaktiviteter hvor vi setter ord på det vi ser og gjør. Noen barn trenger ekstra støtte i perioder eller gjennom hele barnehagetiden.

Handlingsveileder for psykososialt barnehagemiljø

Hortensbarnehagen skal fremme et inkluderende leke- og læringsmiljø uten krenkelser og mobbing

- Personalet i barnehagen skal sikre et godt samarbeid og tidlig involvering av foresatte om barnas psykososiale barnehagemiljø

- Personalet i barnehagen skal arbeide forebyggende ved at det planlegges, tilrettelegges og gjennomføres et pedagogisk innhold som fremmer barnas mulighet for tilhørighet, trivsel og fellesskap
- Barnehagene skal arbeide systematisk, målrettet og kontinuerlig for å sikre den enkelte ansattes mulighet til å øve, reflektere og utvikle sin kompetanse på et trygt og godt oppvekst-, leke- og læringsmiljø.

Rekomp

Horten kommune samarbeider med Universitetet i Sørøst Norge i prosjektet Rekomp. Rekomp står for Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage. Udir sier følgende om Rekomp; «Regional ordning skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Den er et av flere virkemidler som skal sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet». I Rekomp har Åsgårdstrand barnehage «Flyt i lek» som overordnet tema. Her reflekterer vi rundt barn og lek, og bruker praksisfortellinger som grunnlag. Vi bruker også aksjonsforskning, der vi prøver ut ulike måter å endre for eksempel hvordan vi voksne deltar i utelek.

Kompetanseløftet

Kompetanseløftet skal være et varig kompetanseløft på det spesialpedagogiske feltet, og skal bidra til at alle kommuner og fylkeskommuner har tilstrekkelig kompetanse tett på barna og elevene for å kunne forebygge, fange opp og gi et inkluderende pedagogisk tilbud til alle, inkludert barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. (Udir)

Målet er at

- Alle barn og elever opplever å få et godt tilpasset og inkludert tilbud i barnehage og skole

- Alle barn og unge skal få mulighet til utvikling, mestring, læring og trivsel uavhengig av sine forutsetninger
- Barnehager, skoler, PP-tjenesten og andre i laget rundt barnet må jobbe sammen for å få et inkluderende fellesskap
- Det pedagogiske tilbudet må tilpasses slik at alle får et best mulig utgangspunkt for læring og utvikling.

Dette innebærer at kommuner, fylkeskommuner og private eiere skal:

- Se det allmennpedagogiske og spesialpedagogiske tilbudet i sammenheng
- Ha samarbeidskompetanse for å kunne bygge et godt lag rundt barna og elevene
- Ha kompetanse på vanlige utfordringer, men også på sammensatte og relativt komplekse utfordringer
- Ha kompetanse til å se når det vil være nødvendig å hente inn spesialisert kompetanse og veiledning fra Statped.

I vår barnehage har vi allerede jobbet strukturert med dette i et barnehageår, og vil fortsette arbeidet i ett år til. Vi har laget tiltak som blir fulgt opp med blant annet veiledning. Tiltakene er både på system og avdelingsnivå, og kan være alt fra hvordan innholdet er i våre møter til å dele opp i barna i mindre grupper.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene.

Individuelt

- Levering og hentesituasjoner: Her informerer foreldrene om barnets dagsform, og vi får beskjed hvis det er andre som skal hente med mer. Vi informerer om barnehagedagen og hva vi har gjort denne dagen og spesielle hendelser. Vi bruker Visma til å legge ut bilder, og dele beskjeder.
- Bli-kjent-samtaler: Når nye barn begynner i barnehagen har vi en samtale med foreldrene for å få informasjon om barnet som er viktig for oss å vite, slik at oppstarten blir så god som mulig. Vi snakker om forventninger til foreldrene og hva foreldrene kan forvente av oss.
- Utviklingssamtaler: Det er samtaler 2 ganger i løpet av barnehageåret, en på høsten og en på våren. Vi forteller om barnets utvikling i barnehagen, hva de leker med, og hvem de leker med. Foreldrene har mulighet til å ta opp saker de er opptatt av. Der det er behov har vi samtaler fortløpende.
- Foreldreundersøkelse hver høst

Grupper

- Foreldremøte: Vi har ett til to foreldremøter i løpet av barnehageåret.

Foreldreråd

- Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen
- FAU har en representant fra hver avdeling, og en vara

- Skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen.

Samarbeidsutvalg (SU)

- Skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnede organ. SU skal godkjenne barnehagens årsplan, medvirke til for eksempel driftsendringer eller forslag til budsjett. Vi har et godt samarbeid med SU, og vi har jevne møtedager gjennom hele barnehageåret.

Overganger

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet er trygt i barnehagen og i overgangene til nye arenaer. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

Kommunen har en overordnet plan for samarbeid og sammenheng barnehage, hjem og skole. Planen omfatter alle barn, foreldre, barnehager og skoler i Horten.

Når barnet begynner i barnehagen

Samarbeid mellom hjem og barnehage starter når det første brevet blir sendt ut til barnet som skal begynne i barnehagen. Barnehagen og foresatte avtaler besøk, informasjon og oppstart. Ofte er det 3-4 dager som brukes til å bli kjent med barn og foreldre. Vi avtaler individuelt når barna skal prøve seg litt alene. Det er gjerne lurt med litt kortere dager i starten. Alle foreldre får en bli kjent samtale med pedagog, der de forteller om sitt barn og får informasjon om barnehagen.

Overganger innad i barnehagen

1-2 åringene går først i småbarnsavdeling. Det året de fyller 3 flyttes de over på stor avdeling. For at overgangen skal bli så smidig som mulig har vi i en periode før sommeren, hvor barna som skal over på stor avdeling er på sin nye avdeling sammen med kjente voksne. Det er også samarbeid underveis i året, med grupper på tvers og felles turer.

Overgang fra barnehage til skole og SFO

Åsgårdstrand barnehage og Åsgården skole skal blant annet samarbeide om et overføringsskjema som fylles ut sammen med foreldrene. At skolen får god informasjon om hvert enkelt barn før skolestart kan bidra til at skolen bedre kan legge til rette for et individuelt læringsløp allerede fra skolestart. Informasjon fra barnehagen må ha fokus på hva barnet kan og mestrer og på hva det kan trenge særskilt støtte til. Barnehagen kan også gi skolen informasjon om hva barna har opplevd, lært og gjort i barnehagen. Barnehagen kan kun gi informasjon om enkeltbarn med foreldres samtykke.

Det siste året barna går i barnehagen kalles de skolestartere. Vi samarbeider med Stifinneren barnehage, og har jevnlig treff. I skolestartergruppa blir barna kjent med hverandre, de får mange gode opplevelser, lek og turer sammen og de driver med ulike skoleforberedende aktiviteter i Trampoline-boka. Mot slutten av barnehageåret er skolestarten et naturlig tema og vi prøver å hjelpe barna til å få en god avskjed med barnehagen og glede seg til å begynne på skolen. Alle skolestartene er jevnlig på besøk på SFO

gjennom hele barnehageåret. Vi har en samarbeidsplan med Åsgården skole for overgang barnehage-SFO-skole.

Barnehagens arrangementer 2023-2024

- Brannvernuke - uke 38
- Høstfest
- FN –24 oktober; vi panter flasker til inntekt for Forut i oktober
- Lucia - med foreldre
- Nissefest
- Vinteraktivitetsdag
- Samenes nasjonaldag 6.Februar
- Karneval
- Gul fest; før påske
- 16.mai - Barnehagetog i Horten for de største barna, tog i Åsgårdstrand for de minste
- Sommerfest – 11. Juni kl 15.30. Vi har fest på begge hus.
- Evt markere andre aktuelle høytider

Temaer vi i tillegg jobber med over perioder i året: Vennskap, Uteliv og Munch

